

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۸۹

پاسفنامه مدارس قم

پایه :	۵	موضوع :	قرآن ۵
تاریخ :	۸۹/۳/۲۶	ساعت :	۱۸

نام کتاب: برگزیده تفسیر نمونه، جلد چهارم، بر اساس محدوده اعلام شده

یک سؤال اختیاری است، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود - هر سؤال ۲ نمره

* «إِنَّمَا تَنْذَرُ مَنْ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ» (یس: ۱۱) ۸۲ (ع: ۱: ۲)

۱. ا. تعبیر «بالغیب» اشاره به چه نوع شناختی از خداوند دارد؟ ب. شریفه «فَبَشِّرْهُ...» را تفسیر کنید.

ا. تعبیر بالغیب اشاره به شناخت خداوند از طریق استدلال و برهان است.

ب. پیامبر در آغاز انذار می‌کند و هنگامی که روحیه پیروی از فرمان خدا و ترس آمیخته با عظمت نسبت به او پیدا شد و اثراتش در قول و فعل انسان ظاهر گشت، ابتدا او را به بخشش خدای بزرگ و سپس به اجر کریم و پاداش پر ارزشی که کسی جز خداوند ابعاد آن را نمی‌داند، بشارت می‌دهد.

* «وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ» (یس: ۶۷) ۱۰۴ (ع: ۲: ۲)

۲. ا. آیه را ترجمه کنید. ب. «مکانه» در لغت به چه معناست؟

ا. اگر بخواهیم، آنها را در جای خود مسخ می‌کنیم تا نتوانند راه خود را ادامه دهند یا به عقب برگردند.

ب. «مکانه» به محل توقف گویند.

۳. چهار مورد از محتوای سوره صافات را بنویسید. ۱۲۳ (ع: ۱: ۲)

۱. بحث درباره گروه‌هایی از فرشتگان خداوند و در مقابل آنها گروهی از شیاطین سرکش.

۲. بحث از کافران و انکارشان نسبت به نبوت و معاد و عاقبت آنها در قیامت و نعمتهای بهشتی.

۳. فرازهایی از تاریخ انبیای بزرگ مانند نوح، ابراهیم، اسحاق و ...

۴. بحث از یک نوع شرک که اعتقاد به رابطه خویشاوندی بین خدا و جن، و خدا و فرشتگان است.

۵. بیان پیروزی لشکر حق بر لشکر کفر و شرک و نفاق، و گرفتاری آنها به عذاب الهی.

۴. وجه تسمیه «یوم الجزاء» و «یوم الفصل» را بنویسید. ۱۳۰ (ع: ۱: ۲)

چون مجرمان، تنها به کیفر و مجازات خود می‌اندیشند، از روز قیامت تعبیر به روز جزا می‌کنند.

یوم الفصل: روز جدایی حق از باطل، روز تفکیک مکتب‌ها و خطوط متضاد و برنامه‌های راستین و دروغین از یکدیگر و روز داوری پروردگار.

۵. چرا خداوند درخواست شیطان درباره ادامه حیاتش را پذیرفت؟ ۲۰۰ (ع: ۱: ۱)

عالم دنیا میدان امتحان و آزمایش است، آزمایشی که وسیله پرورش و تکامل انسانهاست. و می‌دانیم آزمایش جز در برابر دشمنان سرسخت و در برخورد با طوفانها و بحرانا امکان‌پذیر نیست.

* «إِنَّ هَذَا لَهُوُ الْبَلَاءِ الْمُبِينِ وَفَدِينَاهُ بَذِيحٌ عَظِيمٌ» (صافات: ۱۰۶) ۱۵۰ (ع: ۱ د: ۲)

۶. ا. چرا خداوند از ذبح اسماعیل(ع) به دست ابراهیم(ع) تعبیر به «بلاء مبین» می‌کند؟ ب. یکی از نشانه‌های عظمت این ذبح را بنویسید.

ا. چون ذبح کردن فرزند با دست خود آن هم برای پدری که یک عمر انتظار چنین فرزندی را کشیده کار آسانی نبود و شگفت‌انگیزتر، تسلیم مطلق آن نوجوان در برابر چنین فرمانی بود.

ب. آنکه با گذشت زمان وسعت بیشتری یافته و هر سال بیش از یک میلیون مسلمان به یاد آن ذبح عظیم، در مراسم حج ذبح می‌کنند و خاطره‌اش را زنده نگه می‌دارند.

* «وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ» (ص: ۴) ۱۷۲ (ع: ۱ د: ۱)

۷. چرا کفار نسبت سحر و کذب به پیامبر اکرم(ص) می‌دادند؟ هر کدام را جداگانه بررسی کنید.

نسبت دادن سحر به پیامبر(ص) به خاطر مشاهده معجزات غیر قابل انکار و نفوذ خارق العاده او در افکار بود.

و نسبت دادن کذب به او به خاطر آن بود که برخلاف سنت‌های خرافی و افکار منحنی که جزء مسلمات رایج محیط محسوب می‌شد قیام کرد و دعوی رسالت از سوی خدا داشت.

* «يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِى ظِلْمَاتٍ ثَلَاثٍ» (زمر: ۶) ۲۰۹ (ع: ۱ د: ۲)

۸. ا. مضارع بودن «يَخْلُقُكُمْ» بر چه مطلبی دلالت دارد؟ ب. مقصود از «ظلمات ثلاث» را بنویسید.

ا. يَخْلُقُكُمْ فعل مضارع است و دلالت بر استمرار دارد و به تحولات و چهره‌های متفاوت جنین در مراحل مختلف در شکم مادر اشاره می‌کند.

ب. تاریکی شکم مادر - تاریکی رحم - مشیمه (کیسه مخصوصی که جنین در آن قرار گرفته).

* «أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّقُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ...» (زمر: ۳۶) ۲۲۵ (ع: ۱ د: ۱)

۹. شأن نزول آیه فوق را بنویسید.

مفسران نقل کرده‌اند که بت پرستان مکه پیامبر(ص) را از خشم بت‌ها بر حذر می‌داشتند و می‌گفتند از آنها بدگویی مکن و برخلاف آنها اقدام مکن که تو را دیوانه می‌کند و آزار می‌رسانند، آیه نازل شد و به آنها پاسخ گفت.

* «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ» (حجرات: ۱۲) ۴۹۱ (ع: ۱ د: ۲)

۱۰. در آیه فوق آیا از خود گمان بد نهی شده است؟ توضیح دهید.

مقصود از نهی، نهی از ترتیب آثار است. یعنی هرگاه گمان بدی نسبت به مسلمانی در ذهن شما پیدا شد، در عمل، کمترین اعتنایی به آن نکنید، طرز رفتار خود را دگرگون نسازید و مناسبات خود را با طرف تغییر ندهید.

۱۱. پنج مورد از امتیازات ویژه حکومت حضرت سلیمان را نام ببرید. ۱۸۸

۱. تسخیر بادها به عنوان یک مرکب راهوار. ۲. تسخیر موجودات سرکش و قرار دادن آن در اختیار حضرت برای انجام کارهای مثبت. ۳. مهار

کردن گروهی از نیروهای مخرب و مفسد. ۴. اختیارات فراوان. ۵. مقامات معنوی.